

Список використаних джерел:

1. Гурина Р. Как измерить профессиональную компетентность? / Р. Гурина // Высшее образование в России. – 2008. – № 10. – С. 82-89.
2. Садовская Е.А. Профессиональная компетентность будущих 10 преподавателей-исследователей университета: Методические указания к практическим занятиям по дисциплине «Педагогика высшей школы» / Е.А. Садовская. – Оренбург: РИК ГОУ ОГУ, 2004. – 50 с.
3. Шамова Т.И. Система последипломного образования руководителей образовательных учреждений: Опыт, проблемы, перспективы / Т.И. Шамова // Педагогическое образование и наука: Науч.-метод. журнал. – 2004.–№ 3. – С. 3-9.
4. Ягупов В.В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти / В. В. Ягупов, В. І. Свистун // Наукові записки Національного університету «Киево-Могилянська академія». – 2007. – Том 71: Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. – С. 3–8.

Гінсіровська І.Р.

викладач,

*Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

На сучасному етапі вищим навчальним закладам, зокрема і технічним, властиве зростання значущості власного інформаційного середовища, яке являє собою систему інформаційної інфраструктури, інтелектуальних ресурсів, навчальної документації, комунікаційних технологій тощо.

Інформаційно-освітнє середовище виступає конструктивною основою побудови навчально-виховного процесу, який відповідає вимогам сьогодення, забезпечує формування мотиваційно-цільової готовності суб'єктів до її виконання та дає можливість реалізувати ідеї безперервної освіти.

Головною метою створення інформаційно-освітнього середовища технічного ВНЗ є реалізація моделі педагогічного процесу з інтенсивним використанням інноваційних технологій, що забезпечує ефективну організацію індивідуальної та колективної роботи викладачів і студентів, а також сприяє інтеграції різноманітних форм і методів здобуття знань з навчальних дисциплін, які спрямовані на формування самостійної та цілеспрямованої пізнавальної діяльності майбутніх фахівців [3, с. 374].

Комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін є основним джерелом знань в інформаційно-освітньому середовищі, проте їх ефективно застосування та індивідуальний підхід до кожного студента реалізується всією сукупністю його функціональних підсистем: електронна бібліотека (зберігання, каталогізація й забезпечення доступу до різних ресурсів в електронній формі); інформаційна підсистема (навчально-методичні матеріали, програмне забезпечення, сайти викладачів, інформування користувачів про події, які відбуваються в навчальному закладі); апаратна

підсистема (сервери, комп'ютери, мобільні мережеві пристрої, телекомунікаційне й проекційне обладнання тощо) [6, с. 37-45].

Інформаційно-освітнє середовище технічних ВНЗ формується на базі найсучасніших засобів інформаційно-комунікаційних технологій, застосування яких має значний потенціал для підвищення якості навчання та привносить в навчальний процес нові можливості: поєднання високої економічної ефективності, широке використання інформаційних ресурсів, суттєве розширення можливостей традиційних форм навчання, а також можливість створення нових ефективних форм навчання [2, с. 56-57]. Проте реалізація навчального процесу є успішною за умови його орієнтації на інноваційну модель, найважливішими характеристиками якої є особистісноорієнтована спрямованість, установка на розвиток творчих здібностей студентів, логічного мислення, креативності, комунікабельності, мобільності та активізацію їх пізнавальної діяльності.

Інформаційно-освітнє середовище забезпечує виконання таких функцій: інформаційну, інтерактивну, комунікаційну, координувальну, розвивальну, культуроформувальну та професійно-орієнтувальну.

Основою формування інформаційно-освітнього середовища в технічних ВНЗ є реалізація таких принципів:

– *багатокомпонентності* (досліджуване явище являє собою складну систему, яка поєднує навчально-методичні матеріали, наукоємне програмне забезпечення, технічні засоби, бази даних, інформаційно-довідкові системи, тренінгові системи, системи контролю знань, інформацію графічного характеру, відео тощо).

– *інтегральності* (інформаційний компонент ІОС містить знання у галузях науки і техніки, які визначаються профілями підготовки фахівців, а також враховуються міждисциплінарні зв'язки та інформаційно-довідкова база навчальних матеріалів, які поглиблюють знання).

– *адаптивності* (ІОС не повинне порушувати структури і принципів побудови системи освіти, а адекватно відобразити потреби суспільства) [7, с. 237-239].

Інформаційно-освітнє середовище є самостійним компонентом у традиційній освітній системі, направленим на розвиток активної творчої діяльності студентів із застосуванням інформаційних технологій. Основними цілями його створення є:

– об'єднання інформаційних, технологічних, довідкових, освітніх ресурсів і сервісів, що задіяні в навчальному процесі в єдиний інформаційний простір;

– забезпечення структурованого, уніфікованого доступу до всіх інформаційно-освітніх ресурсів ВНЗ;

– підтримка неперервного зростання кваліфікації педагогів;

– надання студентам можливостей для самостійного навчання, підвищення кваліфікації та рівня знань;

– оперативний контроль навчального процесу;

– створення персонального віртуального робочого місця для кожного учасника навчального процесу;

– високий рівень залучення студентів у процес обміну теоретичними знаннями та практичними навиками [4].

Проте розвиток інформаційно-освітнього середовища стримується слабкою розробленістю дидактичних основ та відсутністю науково-обґрунтованих практичних рекомендацій щодо застосування їх у вищому технічному навчальному закладі. Темпи розвитку інформаційних технологій випереджають процеси психолого-педагогічного осмислення наслідків їх впровадження, а реорганізація традиційних форм навчання на базі інформаційно-комунікаційних технологій наражається на відсутність у викладачів готовності до цього та відповідних умінь [5, с. 128-129].

Важливою складовою інформаційно-освітнього середовища вищого технічного навчального закладу є міжкультурна комунікація. Навчання українських студентів з іноземними, а також розробка та реалізація спільних проектів на рівні університетів та держав забезпечує формування навичок міжкультурної взаємодії та співпраці, особистісний та професійний розвиток майбутніх фахівців, створення належних умов для взаємодії та обміну навиками інноваційної діяльності, комфортний психологічний стан студентів для оптимальної реалізації інноваційних розробок.

Тут студенти мають можливість спілкуватися, обмінюватися досвідом впровадження інноваційних проектів у своїх країнах, спільно здійснювати науково-дослідницьку роботу та запозичати навички фахової діяльності у майбутніх фахівців з інших країн, що забезпечує позитивний вплив на формування їхньої готовності до інноваційної професійної діяльності [1, с. 3]. Важливою для них є також можливість працювати у технічних лабораторіях, оснащених сучасним обладнанням.

Отже, створення інформаційно-освітнього середовища сприяє розвитку навчальної, педагогічної, управлінської й обслуговуючої діяльності навчального закладу, де провідну роль відіграють інформаційно-комунікаційні технології та міжкультурна комунікація, що дозволяє підвищити доступність, якість та ефективність навчального процесу. А також забезпечує розвиток здібностей студентів, зокрема і готовності до розробки та впровадження на виробництві інноваційних проектів, задовольняє їх потреби і готує до майбутнього самостійного життя.

Список використаних джерел:

1. Атаманчук Ю. М. Організаційно-педагогічні умови самостійної роботи майбутніх менеджерів підприємницької діяльності в інформаційному навчальному середовищі університету: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Ю. М. Атаманчук. – 23 с.
2. Гуревич Р. С. Сучасні інформаційні технології та їх використання: метод посіб. для студ.пед. ВНЗ, викладачів, магістрів виробничого навчання ПТНЗ, слухачів ін-тів післядипломної освіти / Р. С. Гуревич, О. В. Шестопалюк, М. Ю. Кадемія та ін.]. – Вінниця: ДОВ Вінниця. – 2006. – 138 с.
3. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал інформатизації навчального процесу // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992-2002. Зб. наук, праць до 10-річчя АПН України: 2 ч. / Академія педагогічних наук України. – Харків: ОВС-2002. – Ч. 1. – С. 371–383.
4. Жук Ю. О. Теоретико-методологічні проблеми формування інформаційного освітнього простору України [Електронний ресурс] / Ю. О. Жук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2007. – Т. 3. – № 2. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/23>
5. Коваль Т. І. Проблема формування педагогічного професіоналізму викладачів в інформаційно-освітньому середовищі вищого навчального закладу / Т. І. Коваль //

Науковий вісник Мелітопольського державного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка. – 2013. – № 11. – С. 127–132.

6. Козлакова Г. О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: монографія / Г. О. Козлакова. – К.: ІЗМН, 1997. – 180 с.

7. Шелестова А. М. Характеристика сучасного інтегрованого інформаційно-комунікаційного простору вищого навчального закладу / А. М. Шелестова // Вісн. Харк. держ. акад. культури: зб. наук. пр. – Х.: ХДАК, 2013. Вип. 39. – С. 235–241.

Дубініна Н.В.

кандидат педагогічних наук, викладач,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

**ОЗБРОЄННЯ СТУДЕНТІВ СИСТЕМОЮ ЗНАНЬ, УМІНЬ
І НАВИЧОК ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ –
ЯК ОДНА З ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ УСПІШНОГО НАВЧАННЯ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ
ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

З'ясуємо передусім сутність поняття «умови». Звернемося до термінологічних джерел, які трактують «умови» як «правила, що встановлені для тієї чи тієї галузі життя та діяльності».

За З. Курлянд, умови – це сукупність явищ зовнішнього і внутрішнього середовища, що закономірно впливають на розвиток конкретного психічного явища, причому це явище опосередковано активністю особистості, групою людей [6]. Л. Яновська визначає «педагогічні умови» як сукупність обставин, об'єктів і мір, що необхідні для здійснення процесу, що досліджується [9].

На основі аналізу поданих визначень, вважаємо, що умови – це певні обставини, що сприяють здійсненню того чи того виду діяльності, а «педагогічні умови» – це сукупність обставин, від яких залежить ступінь досягнення цілей педагогічного процесу, що розглядається.

Відтак, будемо розглядати педагогічні умови застосування МТ у підготовці майбутніх інженерів-будівельників як необхідні обставини, що сприяють підвищенню цього виду підготовки.

Однією з педагогічних умов застосування МТ у підготовці майбутніх інженерів-будівельників, на нашу думку, є озброєння студентів системою знань, умінь і навичок щодо застосування МТ. Озброєння студентів системою знань, умінь і навичок є однією з важливих складових сучасного освітнього процесу, за якою визначається якість подальшої освіти. Визначена проблема стала предметом дослідження науковців (Б. Ананьєв, А. Бердичевський, Л. Виготський, П. Гальперін, М. Дьяченко, П. Зінченко, Л. Кандибович, Н. Тализіна тощо).

Вчені (Б. Ананьєв, Л. Виготський) розглядають процес озброєння студентів системою знань, умінь і навичок як такий, що забезпечує своєрідний «імунітет» до труднощів [1], [2]. Згідно з думкою М. Дьяченко та Л. Кандибович, з метою озброєння знаннями, вміннями і навичками необхідно впливати не лише на пізнавальні процеси, а й на спрямованість, почуття,